

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/116/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213214069
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2213214069.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: neb. I. G., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom Z. X, N., proti odporcom: 1. L. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom A. Z. O. XX, XXX XX N., 2. S. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom A. Z. O. XX, XXX XX N., 3. A. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom H. X, XXX XX N., všetci zastúpení splnomocnencom: AK JURIKA & KELTOŠ, s.r.o., so sídlom Mickieviczová 2, Bratislava, IČO: 35 951 087, o určenie vlastníckeho práva a iné, rozhodujúc o nariadení predbežného opatrenia, o odvolaní odporcov proti rozhodnutiu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 4.septembra 2013, č. k. 5C/220/2013-53, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti časti r u š í a
vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi v 3.rade uložil zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami nachádzajúce sa v kat. úz. H. D. P., vedené na LV č. XXX Správy katastra Trnava, Katastrálneho úradu Dunajská Streda ako parcely registra „C“ číslo XXXX/X zastavanej plochy a nádvoria o výmere 338m², parc.č. XXXX/XX ostatnej plochy o výmere 180m², parc.č. XXXX/XX zastavanej plochy a nádvoria dom číslo súpisné XXX o výmere 62m², tieto založiť, previesť vlastnícke právo na tretiu osobu, zaťažiť ju vecným bremenom alebo ich prenajať až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Odporcovi 3. rade súd uložil zdržať sa vykonania akýchkoľvek stavebných úprav na nehnuteľnostiach, nachádzajúci sa v kat. úz. H. D. P. vedené na LV č. XXX Správy katastra Trnava, Katastrálneho úradu Dunajská Streda ako parcely registra „C“ číslo XXXX/X zastavanej plochy a nádvoria o výmere 338m², parc.č. XXXX/XX ostatnej plochy o výmere 180m², parc.č. XXXX/XX zastavanej plochy a nádvoria dom číslo súpisné XXX o výmere 62m² až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Odporcom v 1. až v 3. rade súd ukladá povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania smerujúceho k vystaňovaniu hnuiteľných vecí nachádzajúcich sa na nehnuteľnosti v kat. úz. H. D. P. vedené na LV č. XXX Správy katastra Trnava, Katastrálneho úradu Dunajská Streda ako parcely registra „C“ číslo XXXX/X zastavanej plochy a nádvoria o výmere 338m², parc.č. XXXX/XX ostatnej plochy o výmere 180m², parc.č. XXXX/XX zastavanej plochy a nádvoria dom číslo súpisné XXX o výmere 62m² až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a vo zvyšku sa návrh zamietol.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 102 ods. 1, § 74 ods. 1,2, § 75 ods. 1,5 veta prvá, ods. 6 a 7,9, § 76 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku a vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pre nariadenie predbežného opatrenia zákon vyžaduje splnenie dvoch základných podmienok, pričom prvou z nich je, aby nárok uplatnený žalobou nebol očividne - zjavne vylúčený. Táto podmienka v danom prípade bola splnená, keď navrhovateľka sa domáha určenia neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckych práv nehnuteľností, s poukazom na § 37 ods. 1 Obč. zákona, pre nedostatok určitosti a zrozumiteľnosti, keď z obsahu zmluvy nevyplýva dojednanie o tom, ako sa zmluvné strany vypořádajú v prípade, že dlžník zaistenú pohľadávku veriteľovi neuhradí riadne a včas. A aj z výkladu z ust. § 553 ods. 1 Obč. zákonníka, platného k 1.1.2008 považovala zabezpečovaciu funkciu

tohto prostriedku v tom, že nevýhoda bola v dočasnej strate prevedeného práva, ktorá pôsobí na dlžníka, aby splnením záväzku opäť získala predchádzajúce právne postavenie, ako vlastník. Potom je mať za to, že aj v prípade odporcu v 3. rade, ktorý nadobudol vlastnícke právo prevodom na základe kúpnej zmluvy z odporcov v 1. a v 2. rade, pre ktorých plnilo toto vlastníctvo len zabezpečenie pohľadávky, na základe úveru, ktorý poskytli navrhovateľk, a to až do jeho zaplatenia, nie je možné vyložiť tak, ako uvádzajú odporcovia v 1. a v 2. rade, vo svojom vyjadrení k výzve na upustenie od konania, že by nesplnením dlhu vrátením pôžičky do 31.12.2007 sa odporcovia v 1. a v 2. rade stali vlastníkmi nehnuteľnosti do takej miery, že majú oprávnenie s nehnuteľnosťou nakladať v plnej miere, teda ju aj scudziť. Z toho vyplýva, že nárok žalobkyne nie je zjavne vylúčený. V tomto smere žalobkyňa poukázala na dve rozhodnutia, jednak Krajského súdu v Trnave vo veci 24Co 346/2009 vyššie už uvedené v súvislosti obsahom zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva o dojednaní, ktoré by malo absentovať v zmluve, ako sa naloží nehnuteľnosťou v prípade, ak dlžník pohľadávku neuhradí, ktorej časti v zmysle 307 ods. 1 Obč. zákonníka by mohla byť zmluva neplatná pre svoju neurčitosť. Ako aj v prípade rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v rozhodnutí 5Cdo 208/2010. Keďže sa má jednať len o dočasný prevod práva dlžníka, alebo tretej osoby v prospech veriteľa, mal trvať len do tej doby, kým dlh nie je splnený. Následne sa má realizovať spätný prevod. V danom prípade, keďže došlo k ďalšiemu prevodu nehnuteľnosti na tretiu osobu, o odporcov v 1. a v 2. rade na odporcu v 3. rade, v prípade splnenia záväzku, odporca v 1. rade nie je schopný splniť si svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o zabezpečovacom prevode práva späť prepísať nehnuteľnosť na navrhovateľku. Rovnako je zrejmé, že v prípade neplatnosti zabezpečovacieho práva prevodu, môže byť riešený aj ako predbežná otázka, vzhľadom na žalobu o určenie vlastníckeho práva v prospech navrhovateľky k predmetným nehnuteľnostiam, kde je daný naliehavý právny záujem na strane navrhovateľky s poukazom na § 80 písm. c/ O.s.p. Rovnako súd dospel k záveru, že je splnená aj druhá základná podmienka pre nariadenie predbežného opatrenia, a to existencia bezprostredne hroziacej ujmy, na právach navrhovateľky. Z obsahu spisu je totiž nesporné, že odporca v 1. rade previedol spolu so odporkyňou v 2. rade nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom zabezpečovacieho práva prevodu, na odporcu v 3. rade kúpnu zmluvou, v prípade ktorej bol vykonaný vklad do katastra nehnuteľnosti. Keďže súčasne bola vyzvaná odporcami v 1. a v 2. rade na vypratanie nehnuteľnosti práve v záujme odovzdania nehnuteľnosti novému majiteľovi, ktorý by mohol realizovať zásahy na nehnuteľnosti stavebnými úpravami, ktoré by boli na ťarchu navrhovateľky. Rovnako nie je vylúčené, keď nehnuteľnosť bola odpredaná za sprostredkovania realitnej kancelárie, že nový vlastník odporca v 3. rade môže nehnuteľnosť ďalej scudziť, čo je vzhľadom aj na prebiehajúce konanie, nežiadajúce. Osobitosťou daného prípadu bolo, že podľa aktuálnych zápisov katastri nehnuteľnosti je ako vlastník zapísaný odporca v 3. rade s účinnosťou od 4.1.2013, z dôvodu ktorého mohol súd uložiť len vlastníkovi nehnuteľnosti, zákaz nakladania s nehnuteľnosťou v uvedenom rozsahu, preto i nariadiť predbežné opatrenie, ktorým sa zakáže nakladať s nehnuteľnosťami, bolo možné iba voči tomu účastníkovi, ktorý je pasívne legitimovaný, teda iba vo vzťahu tým nehnuteľnostiam, ktorých je podľa evidencie vlastníkov, z dôvodu ktorého návrh na vydanie predbežného opatrenia, kde by súd zakázal aj odporcom v 1 a 2. rade vykonať stavebné úpravy na nehnuteľnosti a naložiť s nehnuteľnosťou - prenajať, založiť, scudziť zamietol. V prípade zdržania sa akéhokoľvek konania smerujúceho k vystaňovaniu huteľných vecí z nehnuteľnosti, súd považoval za dôvodné uložiť túto povinnosť aj odporcom v 1. a v 2. rade, z dôvodu, že chceli sprístupniť nehnuteľnosť pre nového vlastníka, odporcu v 3. rade.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti, v ktorej súd nariadiť predbežné opatrenie podali odporcovia v 1. až 3. rade odvolanie a žiadali, aby odvolací súd zmenil v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Uviedli, že v prejednávanej veci neboli dané základné zákonom stanovené podmienky na vydanie predmetného uznesenia, pretože v prejednávanej veci z tvrdení navrhovateľky ako aj z predložených listín žiadne nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy nevyplyva, nehovoriac o absencii uvedenia dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá predbežná ochrana. Predmetom konania vo veci samej o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva zo dňa 31.7.2007 uzatvorenej medzi navrhovateľkou a odporcami v 1. a 2. rade a určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Údajnú neplatnosť napádanej zmluvy navrhovateľka odôvodňuje absenciou dojednaní o právach a povinnostiach zmluvných strán pre prípad nesplnenia zabezpečovacieho záväzku a o právach a povinnostiach vo vzťahu k nakladaniu s nehnuteľnosťami počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva. Žiaden právny predpis však v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy nestanovoval práva a povinnosti uvádzané navrhovateľkou ako základné náležitosti takej zmluvy a zo žiadnych okolností nie je možné vyvodiť, že absencia uvedenia týchto práv a povinností má za následok neplatnosť takejto zmluvy. Navrhovateľka si svoj dlh voči odporcom v 1.a 2.rade nesplnila, pričom ku dňu prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na odporcu v

3.rade predstavoval dlh navrhovateľky viac ako 40 tis. eur. V danom prípade tak neexistuje základný zákonný predpoklad na nariadenie predbežného opatrenia to je dôvodnosť uplatneného nároku. Čo sa týka nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy aj v tomto prípade prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na subjektívnych a ničím nepreukázaných predpokladoch. Vzhľadom k tomu, že odporca v 3.rade nevykonal žiaden úkon, ktorý by smeroval či už k vykonaniu stavebných úprav alebo scudzeniu nehnuteľnosti a žiadnu výzvu na vypratanie veci navrhovateľke neadresoval neexistuje pre navrhovateľku žiadna hrozba z bezprostrednej ujmy. Nezákonné uloženie povinnosti odporcov zdržať sa akejkoľvek konania smerujúceho k vystaňovaniu hnutelných vecí z nehnuteľnosti je navyše nevykonateľné, keďže v súčasnosti sa už v nehnuteľnosti nenachádzajú žiadne hnutelné veci, ktoré by boli vo vlastníctve navrhovateľky. V závere svojho odvolania odporcovia poukázali na skutočnosť, že podľa ich dostupných informácií navrhovateľka zomrela a v súčasnosti objektívne neexistuje žiadna potreba úpravy pomerov medzi navrhovateľkou a odporcami.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti z dôvodu vecnej nesprávnosti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V prvom rade odvolací súd preveril skutočnosť uvedenú v odvolaní odporcov, a to úmrtie navrhovateľky I. G. a zistil z oznámenia Okresného súdu Bratislava II., že na tomto súde prebieha pod sp. zn. 38D/588/2013 dedičské konanie po neb. I. G. a konaním vo veci bolo poverená súdna komisárka JUDr. Zuzana Grófiková, Notársky úrad so sídlom Seberínho 1, Bratislava. Notárka JUDr. Zuzana Grófiková dňa 14. marca 2014 oznámila Krajskému súdu v Trnave, že v dedičskej veci po neb. I. G. zomr. X.X.XXXX sa vedie dedičské konanie pod sp. zn. Dnot/76/2013 a v súčasnosti nie je súdu známy okruh dedičov. Dedičia prvej dedičskej skupiny - dve deti poručiťky (§ 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka) dedičstvo odmietli a v súčasnosti sa šetria aj dedičia podľa § 473 ods. 2 O.z. zisťujúc miesto ich pobytu.

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania § 103 O.s.p.).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu, právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorým možno odstrániť, súd urobí preto vhodné opatrenie. Pritom z pravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Podľa ust. § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd rozhodnutie zruší len ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemá spôsobilosť byť účastníkom konania.

Ustanovenie § 107 O.s.p. predstavuje osobitný prípad zmeny účastníctva v civilnom súdnom konaní v prípadoch, keď účastník počas konania stratí spôsobilosť byť účastníkom konania, teda ak právnická osoba zanikne alebo fyzická osoba zomrie. Občiansky súdny poriadok v ust. § 107 vníma univerzálnu sucesiu so stratou procesnej subjektivity (spôsobilosti byť účastníkom konania) ak tzv. prekážku postupu konania a procesne ju reflektuje ako dôvod obligatorného zastavenia konania alebo prerušenia konania, alebo pokračovania v konaní, alebo taktiež fakultatívnej možnosti podľa povahy veci konanie zastaviť, prerušiť alebo pokračovať s právnym nástupcom. Všetky uvedené možnosti prichádzajú pre súd do úvahy výlučne vtedy, ak účastníci spolu s vecnou legitimáciou zároveň stratia aj spôsobilosť byť účastníkom konania t. j. procesnú subjektivitu.

Podľa ust. § 154 ods. 1 O.s.p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa ust. § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

V preskúmvanej veci navrhovateľka v čase podania návrhu, t. j. ku dňu 11.7.2013 procesnú subjektivitu resp. spôsobilosť byť účastníkom konania mala, avšak následne ju v priebehu konania stratila, nakoľko dňa 9.8.2013 zomrela. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol uznesením dňa 4.9.2013, kedy nariadil predbežné opatrenie voči odporcom v 1. až 3.rade. Z uvedeného je tak zrejmé, že súd prvého stupňa v čase svojho rozhodovania vydal rozhodnutie vo vzťahu k účastníkovi konania - navrhovateľke, ktorá už v tom čase nemala spôsobilosť byť účastníkom konania a teda v prejednávanej veci vo vzťahu k navrhovateľke v čase rozhodovania nebola splnená zákonná podmienka, že účastníkom konania je ten, kto má spôsobilosť ním byť, a teda má spôsobilosť na práva a povinnosti v celom rozsahu.

S prihliadnutím na vyššie uvedené bol postup súdu prvého stupňa, ktorý v prejednávanej veci dňa 4. septembra 2013 vo vzťahu medzi navrhovateľkou a odporcami v 1. až 3. rade nariadil predbežné opatrenie, vzhľadom na v tom čase neodstránený nedostatok podmienky konania nesprávny, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. z dôvodu vecnej nesprávnosti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez potreby zaobrania sa ďalšími odvolacími dôvodmi a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Keďže preskúmvané uznesenie bolo v čase jeho vydania súdom prvého stupňa v zmysle ust. § 154 O.s.p. nezákonným rozhodnutím, pretože v tom čase navrhovateľka nemala spôsobilosť byť účastníkom konania, odvolací súd bol toho názoru, že na danú vec nie je možné aplikovať ust. § 221 ods. 3 O.s.p., v zmysle ktorého odvolací súd môže rozhodnutím o predbežnom opatrení zrušiť len ak konanie zastavuje. Vadu spočívajúcu v tom, že v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa ten nemal splnené riadne podmienky konania na to, aby mohol vo veci konať a rozhodovať, keďže navrhovateľka stratila spôsobilosť byť účastníkom konania, nemôže odstrániť súd druhého stupňa, jej odstránenie možno len opätovným konaním pred súdom prvého stupňa, na ktorom k tejto vade došlo. Je tomu tak aj preto, že ak by odvolací súd v danej situácii nariadenie predbežného opatrenia meritórne rozhodol, porušil by tým fakticky princíp dvojinstančnosti Občianskeho súdneho konania, keďže neúspešný účastník by nemal možnosť sa už proti tomuto rozhodnutiu v druhostupňovom odvolacom konaní brániť, čím by stratil možnosť v rovnakom rozsahu ako oproti strana chrániť práva v konaní pred súdom, čím zároveň by takéto rozhodnutie bolo v rozpore s ústavnou zásadou rovnosti účastníkov konania (porovnaj mutatis mutandis náleží ÚS ČR sp. zn. PL.ÚS16/09).

Povinnosťou prvostupňového súdu bude v ďalšom konaní odstrániť nedostatky konania spočívajúce v tom, že je potrebné zistiť okruh dedičov po neb. navrhovateľke I. G., zomr. X.X.XXXX a v prípade zistenia jej právnych nástupcov je potrebné zistiť, či trvajú na podanom návrhu vo veci samej ako aj na podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v kladnom prípade je potrebné sa v ďalšom konaní meritórne sa zaoberať návrhom na nariadenia predmetného predbežného opatrenia a následne o ňom opätovne rozhodnúť a rozhodnutie náležite odôvodniť v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3: 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.